

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Kfv.VI.37.116/2018/6.

**A tanács tagjai:** Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás  
előadó bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta bíró

**A felperes:** ... Zrt.

**A felperes képviselője:** Dr. ... ügyvéd

**Az alperes:** Pest Megyei Kormányhivatal, mint a Nemzeti  
Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal jogutódja

**Az alperes képviselője:** Dr. ... kamarai jogtanácsos

**A per tárgya:** erdőgazdasági ügyben hozott közigazgatási határozatok  
bírószági felülvizsgálata

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** az alperes

**A felülvizsgálati kérelem száma:** 23.

**Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma:** Kaposvári  
Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2017. október 25-én kelt -  
kiegészített - 4.K.27.383/2016/22/II. számú ítélete

**Rendelkező rész**

A Kúria a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság kiegészített  
4.K.27.383/2016/22/II.. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és a  
kereseteket elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az  
alperesnek 100.000.- (százezer) forint együttes elsőfokú és  
felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi továbbá a felperest, hogy fizessen meg az államnak  
felhívásra 90.000 (kilencvenezer) forint kereseti és 70.000  
(hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

**I n d o k o l á s**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] A felperes a Kőkút 7F, az Ötvöskőnyi 1H, a Segesd 23A, a Segesd 23C és a Segesd 23G erdőrészletek erdőgazdálkodója.
- A felperes az illetékes erdészeti hatóságnál benyújtott formanyomtatványon bejelentette, hogy 2013-ban a Kőkút 7F erdőrészlet 2,8 hektár részterületén tarvágást kíván végezni, amelyet végre is hajtott.
- [2] Az elsőfokú hatóság a tarvágáshoz kapcsolódóan hivatalból eljárást indított, az ennek eredményeként meghozott határozatában kötelezte a felperest az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) 107. § (1) bekezdés a) pontja szerinti előírások megsértése miatt 4.369.000.- forint erdőgazdálkodási bírság megfizetésére. Az indokolásban rögzítette, a bejelentéssel érintett jogszerűen letermelhető terület mértéke helyesen 3,2 hektár, amelyet a felperes 0,48 hektárral túllépett, a ténylegesen letermelt részterület meghatározása helyszíni szemlén GPS készülékkel történt. A felperes vitatta a jogosulatlan fakitermelés tényét, azonban a hatóság a társaság terület meghatározását döntésénél nem fogadta el. Az indokolásban a hatóság többek között felhívta az Evt. végrehajtásáról szóló 153/2009. (XI.13.) FVM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 24. § (4) bekezdését.
- [3] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperesi jogelőd (a továbbiakban: alperes) a 2016. április 27-én kelt 04.4/921-2/2016. iktatószámú határozatában az elsőfokú határozatot úgy változtatta meg, hogy az erdőgazdálkodási bírság mértékét 3.757.400.- forintra szállította le. Hangsúlyozta, a vonatkozó ágazati jogszabályok nem biztosítanak a hatóságnak mérlegelési és méltányossági jogkört a bírság kiszabásakor abban az esetben sem, ha a bejelentett területen felül elvégzett fakitermelést területkijelölési hiba folytán végezték el. A bírság alapjául szolgáló fatérfogat mértékét az alperes csökkentette, ennek következménye az alacsonyabb összegű bírság kiszabása.
- [4] Az alperes szintén hivatalból indult eljárás eredményeként hozta meg azon elsőfokú határozatát, amelyben kötelezte a felperest az Evt. 107. § (1) bekezdés a) pontja szerinti előírások megsértése miatt 2.020.000.- forint erdőgazdálkodási bírság megfizetésére, mert az Ötvöskőnyi 1H erdőrészletben a bejelentett 5 hektáron felül 0,2 hektár jogosulatlan fakitermelést végzett a társaság.
- Az elsőfokú határozatot a felperes fellebbezéssel támadta, az alperes a 2016. április 26-án kelt 04.4/919-2/2016. iktatószámú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Megállapította, hogy a területkijelölési hiba folytán végzett túlermelés bírság kiszabását vonja maga után. Mivel a fakitermelés 2011-ben történt, így a helyszíni ellenőrzésre nem volt lehetőség a kivágott fatérfogat tuskóátmérő mérés módszerével történő megállapítására, így a bírság alapjául szolgáló fatérfogatot az Adattár adatainak alapulvételével kellett megállapítani.
- [5] A felperes 2013-ban bejelentette, hogy az évben a Segesd 23A erdőrészlet 5 hektáros részterületén tarvágást kíván végezni,

amelyet végre is hajtott. Az elsőfokú hatóság határozatában a felperest az Evt. 107. § (1) bekezdés a) pontja szerinti előírások megsértése miatt 5.116.600.- forint erdőgazdálkodási bírság megfizetésére kötelezte, mert a társaság a Segesd 23A erdőrészleten 0,5 hektár jogosulatlan fakitermelést végzett, ezt meghaladóan a Segesd 23C és Segesd 23G erdőrészleteken bejelentés nélkül összesen 0,24 hektár erdőt vágott ki.

- [6] Az elsőfokú határozattal szembeni fellebbezést elbíráló alperes a 2016. április 26-án kelt 04.4/922-2/2016. számú határozatában az elsőfokú határozatot megváltoztatva az erdőgazdálkodási bírság mértékét 4.853.000.- forintra szállította le. A bírság alapját képező fatérfogat mértékét az alperes csökkentette, ezért állapított meg alacsonyabb összegű bírságot.

#### **A kereseti kérelem**

- [7] A felperes eljárási- és anyagi jogi jogszabálysértésekre hivatkozással az alperes fenti három határozatát külön-külön keresettel támadta kérve azok bírósági felülvizsgálatát.
- [8] Az elsőfokú bíróság a pereket egyesítette.

#### **A közigazgatási peres eljárás**

- [9] A felperes a perben csatolta Dr. ... igazságügyi szakértőnek (a továbbiakban: magánszakértő) megbízásából készített szakvéleményét. A bíróság a felperes indítványára beszerezte ... erdőgazdálkodási igazságügyi szakértő (a továbbiakban: peres szakértő) szakvéleményét. Az alperes a szakvéleményeket vitatta, azonban nem kérte a peres szakvélemény kiegészítését és nem tett indítványt új szakértő kirendelésére.
- [10] A bíróság tájékoztatta a peres feleket arról, hogy a perben kirendelt szakértő kompetenciája nem terjed ki földmérési kérdésekre. Az üzemtervi és terepi állapotok egymástól való eltéréseinek vizsgálata körében földmérő szakértő perbe történő bevezetése indokolt. A felperes nem kérte igazságügyi földmérő szakértő kirendelését.

#### **Az elsőfokú ítélet**

- [11] A közigazgatási és munkaügyi bíróság jogerős ítéletében az alperes határozatait az elsőfokú határozatokra kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárások lefolytatására kötelezte.
- [12] A bíróság nem adott helyt a kereseteknek a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/B. §-a; a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 2. § (3) bekezdése, 3. § (2) bekezdés b) pontja, 50. § (1), (3), (4), (5), (6) bekezdései, 72. § (1) bekezdés e) pontja és a Evt. 107. §

- (1) bekezdés a) pontja sérelmét állító részeinek.
- [13] Az elsőfokú bíróság döntését az általa megalapozottnak, világosnak és egyértelműnek minősített peres szakvéleményre alapította, amely összhangban áll a magánszakértői véleménnyel.
- [14] Az ítélet rögzíti, a fakitermelés területének meghatározása és ezen belül az, hogy bejelentés nélkül milyen térmértékű fakitermelés történt szakkérdésnek minősül. A peres szakértő - a magánszakértő véleményével egyezően - megállapította, hogy a terepi kijelölés során az elvárt pontosság - a Vhr. 24. § (4) bekezdésének megfelelően - +/- 5 méter. Ezt követően a peres szakértő a megengedett hibahatárral a határozatokkal érintett területekre megállapította, hogy történt-e bejelentéstől eltérő fakitermelés, ha igen mekkora mértékű.
- [15] Eszerint a Kőkút 7F erdőrészletben 0,03 hektár bejelentéstől eltérő fakitermelést végzett a felperes, amelynek oka szakszemélyzeti hiba, illetve téves határkijelölés. Az Ötvöskőnyi 1H és a Segesd 23A erdőrészletben bejelentéstől eltérő fakitermelés nem történt, míg a Segesd 23C és 23G erdőrészletekben összesen 0,24 hektár nagyságú területen végzett bejelentéstől eltérő fakitermelést a felperes, amelynek oka téves határkijelölés.
- [16] A bíróság kifejtette, hogy a kitermelt hektáronkénti fajlagos fatömeg meghatározását az alperes fajonként helyesen végezte, kizárólag a fakitermelések területi eltéréseinek hatósági megállapítása a hibás.
- [17] A megismételt eljárásokra a bíróság előírta, hogy az elsőfokú hatóságnak a Kőkút 7E, a Segesd 23C és a 23G erdőrészleteknél a bíróság által megállapított bejelentéstől eltérő fakitermelések kapcsán kell a fatömeg meghatározását elvégezni az alperesi határozatokban meghatározott számítási módszerrel, majd ezt követően szükséges a bíróság mértékét meghatározni.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [18] A jogerős kiegészített ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet elsődlegesen annak hatályon kívül helyezése és a keresetek elutasítása, másodlagosan a megismételt eljárásra vonatkozó utasítás megváltoztatása iránt. Érvelése szerint az ítélet sérti a Pp. 164. § (1) bekezdését és 206. § (1) bekezdését.
- [19] Előadta, a magánszakértőnek és a peres szakértőnek az erdészeti hatóság által használt mérőműszer területmérésre vonatkozó hibahatárral kapcsolatos megállapításai megalapozatlanok. A magánszakértő szakvéleménye 12. oldalán önmagának mond ellent a különböző GPS készülékek területmérési hibahatáraival kapcsolatban. A peres szakértő által is elfogadott magánszakértői vélemény e mellett a felperes által is elismert tényeknek is ellentmond, így nem szolgálhat alapul a bíróság ítéletének.
- [20] Az alperes szerint az elsőfokú hatóság által alkalmazott mérőkészülék megfelelő pontosságát igazolja egy a Segesd 23A és 23G

erdőrészletben 2017. december 14-én végzett helyszíni ellenőrző mérések adathalmaza, amely geodéziai pontosságú mérőműszerrel történt. A mérési jegyzőkönyvet az alperes csatolta, csakúgy mint a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.K.27.747/2016/30. számú ítéletét, amely szerinte szintén bizonyítja a mérőműszer megfelelő pontosságát.

- [21] Az alperes szerint jogszabálysértő az ítéletnek a magánszakértői vélemény 13. oldalán található eszmefuttatására történt alapozása. Sérti a vonatkozó jogszabályhelyet az az okfejtés, amely szerint az erdészeti hatóság által a fakitermeléssel érintett terület felmérésére használt GPS készülék hibahatára 5 méter, ez azt jelenti, hogy a területhatár kitűzésénél minden ponton tévedhetünk, úgy, hogy a kitűzött pont 5 méterrel kijebb kerül az elvárt helynél, tehát a kitűzött terület egy 5 méteres sávval körbe szélesedik, így tényleges területe e sávterületével megnő. Ugyanez fordítva is igaz, a terület belső 5 méteres sávval csökkenhet is.
- [22] A felperes csak akkor tudta volna bizonyítani, hogy nem a hatóság által megállapított mértékben végzett többletkitermelést, ha indítványozza a bíróságnál, hogy rendeljen ki igazságügyi földmérési szakértőt a kitermeléssel érintett terület nagyságának meghatározására. A felperes ilyen indítványt nem tett, ennek következményeit magának kell viselnie.
- [23] Egy esetlegesen megismételt elsőfokú eljárás során lehetőség áll fenn a pontos mérésre, mert az elsőfokú hatóság rendelkezik megfelelő pontosságú készülékkel is.
- [24] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta, mert az nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályhelyeket. Kiemelte, hogy az erdészeti hatóságnak a határozatai meghozatalakor érvényesítenie kellett volna a Vhr. 24. § (4) bekezdésében az erdőgazdálkodó felé kötelezettségként megfogalmazott 5 méteres hibahatárt, amit jogszerűtlenül nem tett meg.

#### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [25] A felülvizsgálati kérelem alapos.
- [26] A Pp. 275. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A jogerős ítélet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálható felül.
- [27] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból a felülvizsgálati kérelemmel érintett részben helytelen jogi következtetést vont le.
- [28] A felülvizsgálati bíróság a felülvizsgálati kérelmet tartalma szerint értékelve megállapította, hogy az alperes vitatta a Vhr. 24. § (4) bekezdésének az elsőfokú bíróság általi értelmezését és alkalmazását, így a Kúriának elsődlegesen ebben kellett döntenie.

- [29] A Kúria rögzíti, a közigazgatási és munkaügyi bíróság szerint a felperesnek a Evt. 107. § (1) bekezdés a) pontja sérelmét állító keresete nem alapos, mert amennyiben az erdőgazdálkodó a bejelentéstől eltérően folytat fakitermelést, azaz túlvágás valósul meg, akkor a cselekmény erdőgazdálkodási bírsággal történő szankcionálásához a jogszabály nem követel meg tudatos magatartást, e körben a vétlenség vizsgálatára nem kerülhet sor. Az Evt. az erdőgazdálkodó objektív felelősségét állapítja meg arra az esetre, ha a bejelentéstől eltérő fakitermelés történt.
- [30] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a fentieket nem vitatta, a felperes felülvizsgálati kérelmet nem terjesztett elő.
- [31] A Vhr. 24. § (4) bekezdése értelmében amennyiben a végrehajtott tevékenység nem a teljes erdőrésztletet érinti, a bejelentéshez csatolni kell a végrehajtással érintett részterület – a töréspontok legalább 5 m pontosságú EOY koordinátáin alapuló vonalakkal – ábrázoló erdészeti nyilvántartási térkép 1:10000 méretarányú másolatát.
- [32] A Kúria hangsúlyozza, a Vhr. 24. § (4) bekezdésének alkalmazhatósága az erdőgazdálkodási bírság vonatkozásában nem szakkérdés, hanem olyan jogkérdés, amelyet a bíróságnak szakértő bevonása nélkül kell eldöntenie.
- A fentiekre figyelemmel tévedett az elsőfokú bíróság, amikor döntését ebben a körben a magánszakértő és a peres szakértő szakvéleményére alapította, mivel a szakértők jogkérdésben nem foglalhatnak állást, mert az meghaladja a kompetenciájukat.
- [33] Az éves erdőgazdálkodási tevékenység gyakorlásának szabályait az Evt. 41-42. §-ai tartalmazzák. A 41. § (1) bekezdése szerint az erdőgazdálkodó az erdő fenntartására, védelmére, valamint az erdei haszonvételek gyakorlására irányuló, az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott erdőgazdálkodási tevékenységet az erdészeti hatósághoz történt előzetes bejelentést követően végezhet. A 41. § (2) bekezdése rögzíti, hogy az (1) bekezdésben meghatározott bejelentésnek melyek a kötelező tartalmi elemei.
- [34] A fakitermelésre irányadó szabályokat az Evt. 70-74. §-ai határozzák meg. A 70. § (1) bekezdése alapján az erdőben fakitermelést – a fásítás és a szabad rendelkezésű erdő kivételével – az erdőtervben foglalt előírásokkal összhangban lehet végezni.
- [35] A Vhr. 23-24. §-ai az éves erdőgazdálkodási tevékenység bejelentésének szabályait rögzítik. A 23. § (1) bekezdése kimondja, az Evt. 41. § (1) bekezdés szerinti bejelentési kötelezettség teljesítése során az erdőgazdálkodónak arról kell adatot szolgáltatnia az erdészeti hatóság részére, hogy a jogszabályokban és az erdőtervben az erdő fenntartására, védelmére, valamint az erdei haszonvételekre vonatkozóan megállapított jogokat és kötelezettségeket az egyes években mely erdőrésztletben, milyen módon és mérték szerint kívánja érvényesíteni vagy teljesíteni. A Vhr. korábban már hivatkozott 24. § (4) bekezdése kötelezést tartalmaz arra, ha a végrehajtott tevékenység nem a teljes erdőrésztletet érinti, mert ebben az esetben a bejelentéshez

csatolni kell az érintett részterületet ábrázoló erdészeti nyilvántartási térkép megfelelő méretarányú másolatát.

- [36] A Kúria megítélése szerint a Vhr. 24. § (4) bekezdésének nyelvtani, logikai és rendszertani értelmezéséből egyértelmű - figyelembe véve az Evt. és a Vhr. felhívott szakaszait és alkalmazva az Alaptörvény 28. cikkében szereplő értelmezési alapelvet is -, hogy ez a jogszabályhely az erdőgazdálkodási bírság kiszabása jogalapjának ésösszezszerűségének körében nem alkalmazható. Ugyanis a fenti bekezdés az éves erdőgazdálkodási tevékenység bejelentésének szabályai között kapott helyet és az a funkciója, hogy ha a végrehajtott tevékenység nem a teljes erdőrészletet érinti, akkor olyan térkép áll a rendelkezésre, amelyből meg lehessen határozni a tevékenységgel - ilyen esetben a kitermeléssel - érintett területet.
- [37] A Vhr. 24. § (4) bekezdése arra ad felhatalmazást az erdőgazdálkodónak, hogy olyan erdészeti nyilvántartási térképmásolatot csatoljon a bejelentéséhez, amely végrehajtással érintett részterületet a töréspontok legalább 5 m pontosságú EOY koordinátáin alapuló vonalakkal ábrázolja, ez azonban a bejelentéstől eltérő kitermelésre az erdőgazdálkodónak nem ad lehetőséget, mivel a jogszabályhely a nyilvántartási térképre, nem pedig a kitermelés módjára és az azzal érintett, természetben meghatározható területre, valamint famennyiségre tartalmaz szabályozást.
- [38] Az elsőfokú bíróság a fentiekre tekintettel megsértette a Vhr. 24. § (4) bekezdését, amikor az abban írt 5m-es térképre vonatkozó hibahatárt alkalmazta az erdőgazdálkodási bírság vonatkozásában és azt rögzítette, hogy az alperes helytelen nagyságú területen végezte el a fatérfogat felvételt.
- [39] A felperes keresetében vitatta az alperesi fatömeg-meghatározás metodikáját. A bíróság kifejtette, hogy a kitermelt hektáronkénti fajlagos fatömeg meghatározása fajonként helyesen történt és kizárólag a fakitermelés területének - hibahatár figyelmen kívül hagyása miatti - megállapítása a hibás.
- A felperes ezt a bírósági érvelést felülvizsgálati kérelemmel nem támadta.
- [40] A Kúria a fentiekre tekintettel a Pp. 275. § (4) bekezdését alkalmazva a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte és a kereseteket elutasította.

#### **A döntés elvi tartalma**

- [41] A Vhr. 24. § (4) bekezdése és az abban meghatározott 5 méteres hibahatár csak az erdészeti nyilvántartási térképre vonatkozik, így az nem alkalmazható a kitermeléssel érintett természetben meghatározható területre és a bejelentéstől eltérő kitermelés miatt kiszabott erdőgazdálkodási bírság megállapítása során.

## **Záró rész**

- [42] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (2) bekezdésére figyelemmel tárgyaláson bírálta el.
- [43] A pervesztes felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes részére együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [44] A felperes köteles továbbá megfizetni a feljegyzett kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.
- [45] Az ítélettel szembeni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. június 19.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó  
bíró, Dr. Vitál-Eigner Beáta s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:  
tisztviselő